

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KANCELEJA

PAZIŅOJUMS PRESEI

Reģistrācijas Nr. 90000038578 • Pils laukums 3, Rīga, LV-1900

Tālrunis: +371 67 092 106 • E-pasts: info@president.lv

LATVIJAS REPUBLIKAS UN UKRAINAS VIENOŠANĀS PAR ILGLAICĪGU ATBALSTU UN DROŠĪBAS SAISTĪBĀM

Latvijas Republika un Ukraina (turpmāk tekstā kopā – Dalībnieki vai Latvija un Ukraina) visstingrākajā veidā nosoda 2022. gada 24. februāra Krievijas nepamatoto, nelikumīgo un neizprovocēto iebrukumu Ukrainā. Krievijas pilna mēroga agresijas karš pret Ukrainu ir brutāls starptautisko tiesību un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu (turpmāk - ANO Statūtu) pārkāpums.

Dalībnieki tic un veicina Ukrainas skaidru uzvaru pār Krieviju, kā arī Ukrainas pilntiesīgu pievienošanos eiroatlantiskajai kopienai, atbalstot iestāšanos Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) un Ziemeļatlantijas Līguma organizācijā (turpmāk – NATO).

Dalībnieku mērķis ir Krievijas agresijas pret Ukrainu apturēšana, agresora bruņoto spēku tūlītēja un beznosacījumu izvešana no visas Ukrainas valsts teritorijas tās 1991. gada starptautiski atzītajās robežās, ieskaitot teritoriālos jūras ūdeņus, Ukrainas teritoriālās integritātes un suverenitātes pilnīga atjaunošana tās starptautiski atzītajās robežās, kā arī visaptverošs, taisnīgs un ilglaicīgs miers.

Dalībnieki darīs visu iespējamo, lai sasniegtu šo mērķi, ievērojot ANO Statūtus un starptautisko tiesību normas, kā arī ņemot vērā Ukrainas Miera iniciatīvas principus. Dalībnieki atbalsta Ukrainas eiroatlantiskās integrācijas mērķi un atzinīgi novērtē, ka, neraugoties uz kara radītajiem izaicinājumiem, Ukraina neatlaidīgi strādā šī mērķa sasniegšanai. Ukraina turpinās īstenot visaptverošu reformu plānu. Latvija veicinās Ukrainas iestāšanos ES un NATO, daloties savā pieredzē un atbalstot Ukrainas reformu procesu.

Dalībnieki apzinās Krievijas agresijas izraisītās smagās sekas Ukrainai, tādas kā sabombardētā civilā un kritiskā infrastruktūra, vides un ekoloģiskais piesārņojums, pieaugošs sociāli ekonomiskais slogs, mīnētas teritorijas un citas, un kopīgi veicinās tālāku divpusēju un daudzpusēju visaptverošu atbalstu Ukrainas valstij un tās tautai šo seku mazināšanai.

Ņemot vērā minēto, Dalībnieki apņemas stiprināt ilgstošu drošības sadarbību militārajās un nemilitārajās jomās saskaņā ar Vienošanās par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām (turpmāk – Vienošanās).

1. Vienošanās tvērums

Vienošanās izriet no Dalībnieku apņemšanās īstenot mērķus, kas ir saistoši 2023. gada 12. jūlija Globālā septiņnieka (G7) Kopīgās Deklarācijas Ukrainas atbalstam parakstītājvalstīm.

Ar Vienošanos Dalībnieki apņemas stiprināt un paplašināt sadarbību un partnerību, kas balstīta uz kopīgām interesēm starptautisko tiesību un kārtības, miera un pamata cilvēktiesību un valstiskuma aizstāvēšanai.

Latvija apņemas turpināt sniegt Ukrainai visaptverošu un ilglaicīgu militāru un nemilitāru atbalstu, tai skaitā politiskās, militārās, rekonstrukcijas, ekonomiskās, finanšu un humānās palīdzības jomās.

Dalībnieki padziļinās sadarbību, lai palīdzētu Ukrainai pēc iespējas drīzāk uzvarēt Krievija realizētajā agresijas karā, novērstu notiekošās agresijas būtisku saasināšanos, turpmākos uzbrukumus un aizstāvētos pret turpmākiem uzbrukumiem. Dalībnieki atbalstīs Ukrainas ekonomisko stabilitāti, atjaunošanu, noturību un reformu programmu, kā arī veicinās Ukrainas iestāšanos ES un dalības NATO procesū.

Dalībnieki plāno godprātīgi pielikt visas pūles, lai sadarbotos šīs Vienošanās mērķu sasniegšanā. Jebkādas budžeta saistības Latvijas pusei tiks nodrošinātas tikai ar skaidru Latvijas Republikas valdības un, kad nepieciešams, Saeimas apstiprinājumu. Ukraina saņems daudzpusēju Latvijas atbalstu Vienošanās desmit gadu darbības laikā.

2. Militārā atbalsta un drošības sadarbības jomas

Dalībnieki apzinās valstu neatņemamās tiesības uz individuālo un kolektīvo paš aizsardzību un jebkurus mēģinājumus ar spēku mainīt robežas uzskata par nelikumīgiem. Dalībnieki uzskata Ukrainas drošību par neatņemamu eiroatlantiskās un globālās drošības daļu.

Latvija apliecina tās nodomu nodrošināt ilglaicīgu militāro atbalstu Ukrainas bruņotajiem un drošības spēkiem, pamatojoties uz Ukrainas izteiktajām tūlītējām un nākotnes vajadzībām saskaņā ar, bet ne tikai Bruņoto spēku nākotnes attīstības stratēģiju un Latvijas iespējām. Dalībnieki veicinās sadarbību, kas vērsta uz modernu, ar NATO savietojamu un ilgtspējīgu Ukrainas bruņoto un drošības spēku izveidi, lai sekmētu Ukrainas aizsardzības un noturības spējas, kā arī spējas pilnībā atjaunot Ukrainas teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās.

Latvija atbilstoši savām nacionālajām likumdošanas un konstitucionālajām prasībām un savu iespēju robežās nodrošinās Ukrainai savlaicīgu drošības palīdzību, modernu militāro tehniku un ieročus visās jomās, ņemot vērā Ukrainas vajadzības nākotnes aizsardzības spēku ietvaros, kā arī cita veida visaptverošu ekonomisku atbalstu.

Ukraina izmantos Latvijas sniegto militāro atbalstu, ievērojot ANO Statūtus, starptautisko tiesību normas un Dalībnieku līdzšinējās divpusējās līgumtiesiskās saistības.

Dalībnieki centīsies panākt, lai Ukrainas militārās spējas būtu tādā līmenī, ka pret Latviju vērstas ārējās militārās agresijas gadījumā Ukraina spētu sniegt efektīvu militāro atbalstu Latvijai. Šāda atbalsta noteikumus, formātu un apjomu noteiks Dalībnieki.

Lai nodrošinātu Vienošanās militārā atbalsta mērķu sasniegšanu, Dalībnieki rīkos ikgadēju augstākā līmeņa Stratēģisko drošības un aizsardzības politikas dialogu.

Dalībnieki centīsies attīstīt abpusēji izdevīgu drošības un aizsardzības sadarbību, kas būtu piemērota visām situācijām, ievērojot Dalībnieku iespējas.

Militārā atbalsta ietvars

Latvijas turpmākais sniegtais atbalsts sasauksies ar Ukrainas izteiktajām vajadzībām un tiks nodrošināts, izvērtējot Latvijas iespējas un kapacitāti, kā arī ievērojot savietojamību ar līdzšinējo Ukrainai sniegto militāro atbalstu.

Latvijas mērķis ir 2024., 2025. un 2026. gadā nodrošināt nepieciešamo militāro atbalstu Ukrainai 0,25% apmērā no iekšzemes kopprodukta ik gadu, tai skaitā militāro apmācību un ekipējuma un bruņojuma piegādes sauszemes, gaisa, jūras spēku un kiber bruņojuma, un elektromagnētiskās aizsardzības jomā, ņemot vērā pieejamās spējas un resursus. 2024. gadā Latvija sniegs Ukrainai militāro atbalstu aptuveni 112 miljonu eiro apmērā. Latvija turpinās atbalstīt Ukrainu, saglabājot līdzšinējo dinamisko līmeni, tik ilgi, cik tas nepieciešams.

Latvija turpinās dalību Ramšteinas Ukrainas aizsardzības kontakta grupā (UACG), lai sniegtu ar sabiedrotajiem koordinētu militāro atbalstu Ukrainai, tai skaitā potenciālas nākotnes munīcijas ziedojumus. Latvija kopā ar Lielbritāniju ir uzņēmusies vadību Dronu koalīcijā ar mērķi 2024. gadā un turpmāk nodrošināt Ukrainai miljonu dronu. Tāpat Latvija UACG ietvaros turpinās sniegt ieguldījumu Igaunijas vadītajā Informācijas tehnoloģiju koalīcijā un Lietuvas vadītajā Atmīnēšanas koalīcijā, nodrošinot iekārtas un apmācību.

Dalībnieki uzskata par vitāli nepieciešamu izmantot NATO sniegtās iespējas, tostarp izmantojot NATO-Ukrainas padomi kā konsultāciju un politiskā dialoga platformu, lai kopīgi apzinātu turpmāko rīcību un ar praktiskiem pasākumiem paplašinātu NATO atbalstu Ukrainai, kā arī stiprinātu NATO un Ukrainas politisko partnerību.

Latvija apņemas turpināt sniegt finansiālu ieguldījumu NATO Visaptverošajā atbalsta pakotnē (CAP) Ukrainai, kas Viļņas samītā tika pārveidota par daudzgadu mehānismu NATO un Ukrainas spēku savietojamības stiprināšanai un Ukrainas aizsardzības sektora atjaunošanai. Latvijas kopējās iemaksas NATO CAP sasniedz 3,3 miljonu eiro, 2024. un 2025. gadā plānotas ikgadējas NATO CAP iemaksas ir 2 miljonu eiro apmērā.

Kad apstākļi to ļaus, Latvija apņemas atbalstīt NATO sabiedroto kopējo lēmumu par Ukrainas uzaicināšanu dalībai Aliansē. Latvija uzsver, ka Ukrainai ir visas tiesības ieņemt vietu eiroatlantiskajā kopienā, un aktīvi darbojas, lai atbalstītu Ukrainu virzībā uz pilntiesīgu dalību NATO.

Latvija turpinās sekmēt ES solidāra militārā atbalsta sniegšanu Ukrainas bruņotajiem un drošības spēkiem.

Militārā apmācība un kopīgas mācības

Latvija turpinās un vajadzības gadījumā paplašinās savu atbalstu Ukrainas drošības un bruņoto spēku personāla kapacitātes stiprināšanai, it īpaši, bet ne tikai, gan divpusēji, gan sadarbībā ar sabiedrotajiem, tostarp ES Militārās palīdzības misijas ietvaros un divpusēji. Latvija tiecas nodrošināt individuālu un kolektīvu apmācību Ukrainas drošības un bruņotajiem spēkiem, tostarp instruktoru individuālu un kolektīvu apmācību. Apmācības arī veicinās labāku savietojamību ar eiroatlantiskajiem partneriem. Apmācības tiks nodrošinātas ciešā sadarbībā ar partneriem ES un NATO un ievērojot saistošos nacionālos, ES un starptautiskos tiesību aktus.

Latvija pēc pieprasījuma apsvērtu iespējas nodrošināt apmācību sesijas tiesību aizsargājošām iestādēm, piemēram, Ukrainas Zemessardzei, Valsts policijai un Valsts robežsardzes dienestam, kā arī sniegt materiālo atbalstu tiesību sargājošām iestādēm.

Dalībnieki ar attiecīgo Aizsardzības ministriju starpniecību sadarbosies arī profesionālās militārās izglītības attīstībā, iekļaujot turpmāko spēku plānošanu, dzimuma perspektīvas un Sieviešu, miera un drošības (WPS) darba kārtību militārajās operācijās un iestādēs, NATO koncepcijās un darbības procedūras, kā arī vadībā un kontrolē.

Drošības un aizsardzības nozares reformas

Latvija uzsver Ukrainas ievērojamo progresu, īstenojot reformas drošības un aizsardzības nozarē. Ukraina uzsver, ka tā turpinās īstenot visaptverošas reformas drošības un aizsardzības nozarē, jo īpaši attīstot aizsardzības reformas un modernizāciju, tostarp stiprinot demokrātisku civilo drošības sektora uzraudzību, un uzlabojot efektivitāti un caurskatāmību visās Ukrainas aizsardzības iestādēs un rūpniecībā.

Svarīgi, lai turpmākās reformas tiek īstenotas atbilstoši Ukrainas Ikgadējai nacionālajai programmai, kas veidota, balstoties uz NATO sabiedroto sniegtajām rekomendācijām.

Latvija veicinās ES drošības saistību ar Ukrainu apstiprināšanu un ieviešanu, tai skaitā ar skatu uz Ukrainas aizsardzības nozares stiprināšanu un tam nepieciešamo reformu pilnveidošanu.

Drošības un aizsardzības industriju sadarbība

Dalībnieki apzinās aizsardzības industriju savstarpējas sadarbības svarīgumu. Latvija izskatīs iespējas iedrošināt un sekmēt mūsu aizsardzības industrijas iesaisti un ieguldījumu Ukrainas aizsardzības industrijas pamatu attīstībai, tai skaitā caur investīciju iniciatīvam, tuvākām aizsardzības industriju partnerībām un sadarbībām, tostarp vēršot uzmanību uz savstarpēju komerciālu izdevīgumu un koordināciju.

Latvija kopīgi ar Ukrainu strādās pie tā, lai stiprinātu centienus mazināt esošos šķēršļus sadarbībai, mudinātu savu aizsardzības nozari investēt, ņemot vērā vispārējo drošības situāciju un nozares noteiktās intereses, tostarp izvērtējot iespējas atbalstīt ražošanas lokalizāciju Ukrainā, kā arī izpētīt kopīgas ražošanas iespējas.

Ukraina apņemas stiprināt nacionālo aizsardzības industriju un ražošanas kapacitāti. Latvija atbalstīs tādu lēmumu virzīšanu, kas nodrošinātu ES aizsardzības rūpniecības stiprināšanu un ražošanas jaudu palielināšanu, lai atbalstītu Ukrainas aizsardzības rūpniecību ar prioritāras nozīmes militārajiem materiāliem.

Dalībnieki kopīgi apsvērs veidus, kā Ukrainas aizsardzības nozare var sniegt efektīvu ieguldījumu tās teritoriālās integritātes atjaunošanā, darbojoties kā galvenais ekonomikas atveseļošanās virzītājspēks un sekmējot efektīvu turpmākas agresijas atturēšanu, Ukrainas ražošanas spēju vairošanu, kā arī standartu saskaņotību un savietojamību uzlabošanu ar eiroatlantiskajiem partneriem.

Latvija sadarbosies ar Ukrainu, lai noteiktu finansējuma avotus, kas sekmētu Ukrainas aizsardzības industriālās bāzes attīstību, tai skaitā investīciju un finanšu palīdzības sniegšanu.

Latvija apņemas veicināt lēmumus, kas nodrošinātu ES aizsardzības industriju stiprināšanu un ražošanas kapacitātes palielināšanos, lai atbalstītu Ukrainu ar nepieciešamajiem militārajiem materiāliem.

Latvija iespēju robežās atbalstīs Ukrainas centienus integrēt savu aizsardzības nozari NATO un ES aizsardzības un drošības ietvaros. Proti, Latvija atbalstīs Ukrainas aizsardzības industrijas saīšu stiprināšanu ar Eiropas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi, apsverot arī Eiropas aizsardzības rūpniecības stratēģijas un Eiropas aizsardzības rūpniecības programmas sniegtās iespējas.

Dalībnieki sadarbosies, lai novērstu Ukrainai piegādātā militārā materiāla novirzīšanu un nelikumīgu apriti.

Dalībnieki sadarbosies, lai veicinātu nodoto tehnoloģiju un intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību.

Dronu (bezpilota lidaparātu) koalīcija Ukrainai

Dalībnieki uzsver bezpilota lidaparātu izmantošanas pieaugošo nozīmi Ukrainas spēju un militāro panākumu stiprināšanā. Dalībnieki apņemas veidot ilgtermiņa sadarbību šajā jomā, aktivizējot un piesaistot Dalībnieku dibinātajai bezpilota lidaparātu koalīcijai arī citus starptautiskos partnerus Ukrainas Aizsardzības kontaktgrupas ietvaros.

Latvija apņemas veidot bezpilota lidaparātu apmācību centru un poligonu, sniegt finansiālu un materiālu ieguldījumu koalīcijas izvirzīto mērķu sasniegšanā, kā arī koordinēt atbalstu Ukrainas sabiedroto vidū.

Karavīru ārstēšana un rehabilitācija

Latvija turpinās Ukrainas karavīru rehabilitāciju un ārstniecību Latvijas medicīnas un rehabilitācijas iestādēs, kā arī stiprinās Ukrainas rehabilitācijas nozari, īstenojot attiecīgus sadarbības projektus.

Kuģošanas drošība

Dalībnieki tieksies koordinēt savus centienus starptautiskās sadarbības stiprināšanā kuģošanas drošības jomā saskaņā ar ANO Jūras tiesību konvenciju un citiem starptautiskiem juridiskiem instrumentiem. Latvija un Ukraina izstrādās iespējas attīstīt Ukrainas jūras spēku spējas.

3. Nemilitārā atbalsta jomas

Atbalsts finanšu, ekonomikas, rekonstrukcijas un Ukrainas integrācijai ES veicina sabiedrības, valsts kapacitātes un institūciju noturību un drošību kopumā.

Divpusējās attiecības

Dalībnieki turpinās attīstīt ciešas un draudzīgas attiecības visās jomās, balstoties uz kopīgu vērtību, interešu un solidaritātes principiem.

Dalībnieki īstenos vizišu apmaiņas un stiprinās divpusējo konsultāciju formātus.

Dalībnieki turpinās īstenot Latvijas–Ukrainas Starpvaldību komisijas ekonomiskās, rūpnieciskās, zinātniskās un tehniskās sadarbības jautājumos apņemšanās, kas ir pamats ekonomiskās sadarbības veicināšanai, kā arī uzņēmējdarbības sakaru attīstībai.

Lai stiprinātu un paplašinātu esošo ekonomisko sadarbību, Dalībnieki tiecas nodrošināt savu attiecīgo sociāli-ekonomisko labklājību, veicināt mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) attīstību un nodrošināt drošu tiesisko un institucionālo ietvaru būtiskām privātā sektora investīcijām, Ukrainas ekonomisko labklājību un ekonomisko integrāciju, kā arī labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi vietējiem un starptautiskajiem investoriem Ukrainā.

Ukraina apņemas turpināt uzlabot tieslietu sistēmas efektivitāti ar fokusu uz efektīvu, taisnīgu un caurskatāmu uzņēmējdarbības strīdu risināšanu, kā arī apņemas turpināt soļus, kas vērsti uz tiesiskumu un uzņēmējdarbības vides uzlabošanu.

Dalībnieki turpinās pilnveidot divpusējo līgumtiesisko bāzi, it īpaši ievērojot Ukrainas iestāšanās ES, rekonstrukcijas un citas nepieciešamības.

Latvija turpinās nodrošināt vajadzīgo atbalstu, tai skaitā nepieciešamības gadījumā praktisku atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas ieradušies Latvijas teritorijā. Dalībnieki vēlas veicināt sadarbību pašvaldību līmenī plašā jautājumu spektrā.

Integrācija Eiropas Savienībā un reformu atbalsts

Dalībnieki apliecina ES paplašināšanās nozīmi valstu drošības, demokrātijas, reformu, stabilitātes, izaugsmes un noturības stiprināšanai. Latvija atbalsta Ukrainas brīvu, demokrātisku un mierpilnu nākotni. Dalība ES ir Ukrainas nemilitārās drošības pamats.

Dalībnieki atzinīgi vērtē 2023. gada 14. decembrī Eiropadomē pieņemto vēsturisko lēmumu par sarunu uzsākšanu ar Ukrainu. Latvija darīs visu iespējamo, lai atbalstītu Ukrainu tās ceļā uz ES un iestāšanās ES procedūru īstenošanu, tai skaitā daloties savā reformu un ES integrācijas pieredzē.

Latvija sekmēs vienotu ES pieeju attiecībā pret Ukrainu, tai skaitā ar Ukrainas instrumenta (Ukraine Facility) palīdzību, lai Ukraina varētu rēķināties ar paredzamu finanšu plūsmu, kas ir būtiska valsts makrofinansiālas stabilitātei, atjaunošanai un integrācijai ES. Latvija atbalstīs arī turpmāku finansiālās palīdzības piešķiršanu Ukrainai, balstoties uz tās vajadzībām.

Dalībnieki apliecina Asociācijas nolīguma starp ES un Eiropas Atomenerģijas kopienas un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses, nozīmi Ukrainas integrācijai ES ar mērķi nodrošināt politiskas saiknes, sadarbību brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, un ekonomisko integrāciju, kā arī atbalsta nosacījumu izveidi pastiprinātām ekonomiskām un tirdzniecības attiecībām, kas vestu uz pakāpenisku Ukrainas integrāciju ES iekšējā tirgū.

Ukraina apņemas turpināt visaptverošu un demokrātisku reformu īstenošanu, lai nodrošinātu valsts, sabiedrības un infrastruktūras noturību.

Attīstības sadarbība

Līdz pilnvērtīgai kļūšanai par ES dalībvalsti Ukraina turpinās būt Latvijas attīstības sadarbības politikas prioritāte. Latvija turpinās atbalstīt attīstības sadarbības projektus saistībā ar ES jautājumiem tādās jomās kā lauksaimniecība, MVU attīstība, laba pārvaldība, tiesiskums, tehniskais atbalsts, ES finanšu resursu pārvaldība un valsts augstāko revīzijas iestāžu stiprināšana.

Latvijas augstākās izglītības iestādēs tiks turpināta Ukrainas jauno profesionāļu mācības ES tiesību un ekonomikas jomās.

Latvija apņemas veicināt projektus psiholoģiskam un praktiskam atbalstam kara noziegumos cietušajiem, tostarp veicināt palīdzību seksuālās vardarbības upuriem – vīriešiem, sievietēm un bērniem, kas cietušas no seksuālās vardarbības, sekmēt kara noziegumu pierādījumu dokumentēšanu, sadarbību cilvēktiesību jomā, un Ukrainas rehabilitācijas sistēmas stiprināšanu.

Starptautiskās iemaksas

Latvija turpinās veikt iemaksas starptautisko organizāciju un finanšu institūciju fondos un programmās, lai nodrošinātu Ukrainas budžeta finansēšanu un Ukrainas makrofinansiālo stabilitāti, stiprinātu Ukrainas monetāro noturību, veicinātu reformu īstenošanu un tiesiskumu, atbalstītu aktīvu pilsonisko sabiedrību. Latvija iespēju robežās turpinās iemaksas

Gaisa Satiksmes Vadības solidaritātes fondā Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēja apkopes un saistītā atbalsta personāla izmaksu segšanai Ukrainā.

Enerģētika

Latvija turpinās atbalstu Ukrainas enerģētikas sektora stiprināšanai, veicinot enerģētikas jomas mācību organizēšanu, materiāltehnisko enerģētikas līdzekļu nosūtīšanu, enerģētikas sektora stiprināšanu un pieredzes apmaiņu enerģētikas politikas veidošanā.

Digitālā sadarbība

Dalībnieki kopīgi sekmēs 2023. gada 18. oktobra Memoranda par sadarbību digitalizācijas jomā starp Latvijas Republikas Satiksmes ministriju un Ukrainas Digitālās transformācijas ministriju ieviešanu, lai īstenotu pieredzes apmaiņu digitalizācijas, pakalpojumu digitalizācijas un publiskā sektora sadarbības, elektronisko sakaru un radiofrekvenču spektra jomās, platjoslas interneta piekļuves infrastruktūras attīstībā un inovācijās.

Lauksaimniecība un mežsaimniecība

Dalībnieki attīstīs sadarbību, tiešos kontaktus un pieredzes apmaiņu lauksaimniecības jomā (tostarp zivsaimniecībā), jo īpaši Ukrainas ceļā uz ES, ieviešot 2015. gada 27. oktobra Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un Ukrainas Agrārās politikas un pārtikas ministrijas Saprašanās memorandu par sadarbību.

Dalībnieki attīstīs ilgtspējīgu partnerību mežsaimniecības jomā, tai skaitā ieviešot Latvijas–Ukrainas 2023. gada 28. septembra akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži”, Zemkopības ministrijas un Ukrainas Valsts specializētā saimnieciskā uzņēmuma “Ukrainas meži” saprašanās un sadarbības memoranda saistības, tai skaitā vērstas uz karadarbības skarto Ukrainas mežu atjaunošanu un atminēšanu.

Humānā atminēšana

Latvija iespēju robežās sniegs ieguldījumu humānās atminēšanas pasākumu īstenošanai, lai palielinātu droši kultivējamo Ukrainas lauksaimniecības zemju platības, tai skaitā veicinot starptautisko organizāciju un nevalstisko organizāciju humānās atminēšanas mērķu īstenošanu.

Ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolmateriālu (CBRN) radīti riski

Dalībnieki plāno vēl vairāk paplašināt esošo divpusējo sadarbību, lai stiprinātu Ukrainas noturību pret riskiem, kas saistīti ar kodolieročiem, bioloģiskajiem un ķīmiskajiem ieročiem. Latvija ir iecerējusi izvērtēt atbalsta virzienus Ukrainai, attīstot tās civilās aizsardzības spējas un noturību pret CBRN radītiem riskiem.

Kiberdrošība

Latvija apņemas sniegt atbalstu Ukrainai ES acquis kiberdrošības jautājumos ieviešanā, lai novērstu, atklātu, atturētu un apkarotu Krievijas un jebkādu citu kiberagresiju, kiberspiegošanu un hibrīdkaradarbību, kā arī identificētu un atturētu jebkuru valsts un nevalstisko dalībnieku bezatbildīgu un ļaunprātīgu kiberspēju izmantošanu pret Dalībniekiem. To panāks ar uzlabotu kiberneturību, kritiskās un digitālās infrastruktūras aizsardzību, informācijas un pieredzes apmaiņu un sadarbību kiberdrošības un kiberaizsardzības spēju pilnveidošanā, kā arī sniedzot Ukrainai tehnisko palīdzību.

Hibrīdais apdraudējums un propagandas apkarošana

Dalībnieki atzīst, ka Krievija turpina manipulēt ar informāciju, atbalstot savu karu Ukrainai. Latvija turpinās atbalstu Ukrainas valsts pārvaldes un sabiedrības noturības pret hibrīdo apdraudējumu stiprināšanai, kā arī Ukrainas spēju uzlabošanai, lai cīnītos pret Krievijas veiktajām un jebkādām citām informācijas manipulācijām un ļaunprātīgu propagandu, tostarp

atbalstot noturību pret dezinformāciju, kas ietekmē nacionālo drošību, caur medijpratības un plurālistiskas, neatkarīgas mediju vides veidošanu. Dalībnieki veicinās Ukrainas spēju stiprināšanu dezinformācijas apkarošanai un stratēģiskās komunikācijas veicināšanai, veicot kopīgus pasākumus, apmainoties ar informāciju un paraugpraksi, rosinot ekspertu izglītības un mācību programmas, tostarp īstenojot sadarbību Latvijā bāzētajā NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrā.

Kritiskās infrastruktūras aizsardzība

Latvija savu spēju robežās sekmēs Ukrainas kritiskās infrastruktūras aizsargāšanas spēju attīstību, strādājot ar Ukrainas ekspertiem pie normatīvā regulējuma uzlabojumiem un arī ar militāriem līdzekļiem, par prioritāti citstarp izvirzot mūsdienīgas pretgaisa aizsardzības sistēmas un elektroniskās karadarbības spējas.

Dalībnieki pētīs iespēju uzsākt kopējas izglītības un mācību programmas kritiskās infrastruktūras aizsardzības speciālistiem.

Drošības un izlūkošanas sadarbība

Dalībnieki padziļinās sadarbību izlūkošanas un drošības jomās saskaņā ar regulējumu, kas balstīts uz divpusējiem līgumiem, neskarot savas nacionālās intereses un ievērojot katra Dalībnieka tiesību aktus, lai novērstu, atklātu, atturētu un apkarotu Krievijas vai citas naidīgas valsts un nevalstisku subjektu, un jebkādas citas graujošas darbības, nodrošinot Ukrainu un Latviju pret šādām pretlikumīgām darbībām. Tas tiks panākts, izmantojot, bet ne tikai, izlūkošanas un pieredzes apmaiņu, kā arī sadarbību starp dalībnieku izlūkošanas un drošības aģentūrām, tostarp kopīgu iniciatīvu īstenošanu, apmācību un tehniskās palīdzības sniegšanu.

Sadarbība smagas un organizētas noziedzības apkarošanas jomā

Atbilstoši esošajiem starptautiskajiem instrumentiem, Dalībnieki sadarbosies krimināllietās, apmainoties ar informāciju, analīzi un paraugpraksi, identificējot, izsekojot, atsavinot un konfiscējot nelikumīgi iegūtus aktīvus, kas var tikt konfiscēti attiecīgos kriminālprocesos, izveidojot kopīgas darba grupas un veicinot mācības, lai apkarotu smagu un organizētu noziedzību (SOC), nelikumīgu finansēšanu, kuru mērķis ir graut Ukrainas vai Latvijas suverenitāti, teritoriālo integritāti un iekšējo stabilitāti.

Dalībnieki veiks pasākumus, lai neitralizētu SOC darbības, it īpaši individuus un grupas, kas cenšas iefiltrēties Ukrainas sabiedrībā un tiek aktīvi izmantoti kā hibrīdkara instruments, lai pretdarbotos atveseļošanas un atjaunošanas procesam Ukrainā.

Sankcijas

Dalībnieki atzīst sankciju nozīmību, ierobežojot Krievijas un citu agresorvalstu piekļuvi finansējumam, precēm, tehnoloģijām un pakalpojumiem, ko tās izmanto savā agresijā, ņemot vērā Krievijas ieņēmumu plūsmas, un lai atturētu turpmākos uzbrukumus. Dalībnieki turpinās strādāt, lai nodrošinātu, ka Krievijas izmaksas saistībā ar tās agresiju turpina pieaugt, tostarp ar sankciju un eksporta kontroles palīdzību.

Dalībnieki uzsver ES un nacionālo sankciju lietderību un nepieciešamību, lai efektīvi ierobežotu agresora spējas īstenot karadarbību un uzturēt militārās industrijas darbību. Dalībnieki turpinās stiprināt pret agresoru ieviestās sankcijas un sekmēs sankciju apiešanas mēģinājumu izskaušanu, kā arī nostiprinās savu iekšējo noturību pret nelikumīgām finansēm, kas saistītas ar Krieviju un tās eliti.

Kamēr vien turpināsies Krievijas agresija pret Ukrainu, Latvija nezaudēs apņēmību īstenot stingras ES sankcijas pret attiecīgām Krievijas ekonomikas nozarēm un personām, kuras atbalsta vai gūst peļņu no kara, vai arī palīdz sankciju apiešanā trešās valstīs.

Dalībnieki sniegs viens otram atbilstošu atjauninātu informāciju par sankciju pamatojumu, ievērojot attiecīgās saistības un valstu tiesību aktus.

Rekonstrukcija

Dalībnieki uzsver, ka Ukrainas rekonstrukcijas pamatuzdevums ir veicināt Ukrainas valsts nākotnes noturību. Dalībnieki sadarbosies, lai atbalstītu Ukrainu, atjaunojot kara laikā sagrauto civilo un kritisko valsts un privāto infrastruktūru un īpašumus, tādējādi veicinot modernākas un attīstītākas Ukrainas valsts un sabiedrības izveidi.

Latvija apņemas ilgtermiņā iesaistīties Ukrainas rekonstrukcijā, savas aktivitātes un ieguldījumu prioritāri koncentrējot Ukrainas Čerņihivas apgabalā un Čerņihivas pilsētā. Laika posmā no 2024. gada līdz 2026. gadam Latvija iezīmē 15 miljonus eiro, lai īstenotu rekonstrukcijas projektus, koncentrējoties uz sociālās infrastruktūras objektu atjaunošanu, psiholoģisko atbalstu sievietēm un ekspertīzes nodošanu, īpaši ar ES integrāciju saistītos jautājumos.

Veicinot Latvijas attīstības sadarbības programmu un rekonstrukcijas projektu sekmīgu ieviešanu, Dalībnieki īstenoš 2024. gada 11. janvārī Rīgā noslēgto Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta līgumu par tehnisko un finansiālo sadarbību.

Dalībnieki turpinās veicināt G7 iniciēto Daudzpusējo donoru koordinācijas platformu, kā arī citus koordinācijas mehānismus, sekmējot kopīgus starptautiskus centienus Ukrainas atjaunošanai un Ukrainas reformu progresam.

Kultūra

Apzinoties kultūras transversālo lomu, risinot daudzveidīgos atveseļošanās un rekonstrukcijas izaicinājumus, Latvija turpinās atbalstīt Ukrainas kultūras nozares kapacitātes stiprināšanu, kultūras mantojuma saglabāšanu un aizsardzību, Latvijā rezidējošos Ukrainas māksliniekus, kā arī Ukrainas ilgtspējīgu rekonstrukciju atbilstoši Jaunā Eiropas Bauhaus principi.

Krievijas atbildības nodrošināšana

Dalībnieki atkārtoti apstiprina savu apņemšanos saukt Krieviju pie atbildības par zaudējumu vai kaitējuma nodarīšanu privātpersonām un organizācijām, kā arī Ukrainas valstij Krievijas starptautiski nelikumīgo darbību rezultātā Ukrainā vai pret Ukrainu, tostarp par agresiju, pārkāpjot ANO Statūtus.

Dalībnieki atkārtoti apstiprina, ka par kara noziegumiem un citām zvērībām nedrīkst pieļaut nesodāmību un ka Krievijai ir jāuzņemas juridiskā atbildība, tostarp atlīdzinot jebkādas bojājumus, zaudējumus vai ievainojumus, ko izraisījušas minētās darbības, kas palīdzēs atturēt arī nākotnes uzbrukumus un atbalstīs Ukrainas atlabšanu.

Apzinoties, ka viens no priekšnoteikumiem taisnīgam un ilgstošam mieram ir visaptveroša atbildība un ka agresijas noziegums ir smagākais starptautiskais noziegums un visu pārējo Ukrainā vai pret Ukrainu pastrādāto starptautisko noziegumu cēlonis, Dalībnieki turpinās iesaistīties "Pamatgrupā par iespējam izveidot tribunālu agresijas nozieguma pret Ukrainu iztiesāšanai".

Dalībnieki uzsver savu stingro apņemšanos saukt pie atbildības tos, kas ir atbildīgi par kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci, genocīdu un citiem smagiem noziegumiem, kas pastrādāti saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Latvija un Ukraina atzinīgi vērtē Starptautiskās krimināltiesas izdotos apcietināšanas orderus un uzskata to par sākumu procesiem atbildības nodrošināšanai un Krievijas militāro un politisko līderu saukšanai pie

atbildības par noziegumiem un zvērībām, ko tās pavēl izdarīt, dod iespēju izdarīt un/vai izdara Ukrainā vai pret to.

Latvija turpinās atbalstīt Ukrainas lomas stiprināšanu starptautisko tiesību jautājumos, tostarp sniedzot tiesisku atbalstu Ukrainai – stiprinot starptautisko sankciju sistēmu, atbalstot Ukrainas Ģenerālprokuratūras biroja darbu, sniedzot ieguldījumu Starptautiskās krimināltiesas darbā, lai izmeklētu un sauktu pie atbildības Krievijas politiskās un militārās amatpersonas par vissmagākajiem starptautiskajiem noziegumiem Ukrainā.

Krievijas agresijas radīto zaudējumu, kaitējuma vai traumu kompensācija

Dalībnieki veicinās risinājumu, lai izstrādātu Krievijas agresijas radīto zaudējumu, kaitējuma vai traumu kompensācijas mehānismu.

Dalībnieki uzsver, ka Krievijai ir jānes finansiāla atbildība par Ukrainai, tās tautai un organizācijām nodarītajiem zaudējumiem. Latvija uzteic Ukrainas centienus nodrošināt visaptverošu tiesisko aizsardzību visiem upuriem Ukrainā, kuri cietuši Krievijas agresijas karā pret Ukrainu. Dalībnieki strādās, lai panāktu, ka Krievijas valsts aktīvi, tostarp tie, kas atrodas Latvijas jurisdikcijā, paliek iesaldēti un imobilizēti, līdz Krievija ir kompensējusi zaudējumus Ukrainai un tās tautai.

Dalībnieki atzinīgi vērtē ES lēmumu par Krievijas Centrālās bankas aktīvu privāto vērtspapīru depozitāriju rīcībā esošu ārkārtas ieņēmumu izmantošanu Ukrainas atbalstam.

Dalībnieki kopā ar G7 un citām valstīm turpinās prioritāri strādāt kompensācijas mehānisma izveidei, lai nodrošinātu kompensāciju par Krievijas agresijas nodarītajiem zaudējumiem, kaitējumu vai traumām, kā to paredz Krievijas Federācijas agresijas pret Ukrainu izraisīto zaudējumu reģistra statūti, kas pieņemti ar Eiropas Padomes Ministru komitejas rezolūciju CM/Res(2023)3. Šajā sakarībā Dalībnieki izskatīs atbilstīgus kompensācijas mehānisma finansēšanas risinājumus, lai nodrošinātu ātru un pienācīgu kompensāciju agresijas upuriem.

Dalībnieki veicinās darbu, lai sauktu pie atbildības vainīgos, kas pastrādājuši cilvēktiesību pārkāpumus un kara noziegumus pret Ukrainas bērniem. Latvija uzteic Ukrainas apņēmību sekmēt to Ukrainas bērnu atgriešanu, kurus Krievija nelikumīgi deportējusi vai piespiedu kārtā pārvietojusi no Ukrainas pagaidu okupētajām teritorijām. Latvija apņemas turpināt dalību Ukrainas un Kanādas vadītajā Starptautiskajā valstu koalīcijā Ukrainas bērnu atgriešanai, kas uzsāka darbu 2024. gada 2. februārī, kā arī veicināt šīs koalīcijas Pamatdokumentā nosprausto mērķu sasniegšanu

Savstarpējs atbalsts starptautisko organizāciju ietvaros

Starptautiskajās organizācijās Dalībnieki konsekventi iestāsies par noteikumos balstītas starptautiskās kārtības stiprināšanu un ANO Statūtos ietvertu pamatprincipu ievērošanu. Dalībnieki izprot ANO lomu starptautiskās vienotības panākšanai un starptautiskās tiesībās balstītas globālas kārtības uzturēšanai. Dalībnieki darbosies ANO un citu starptautisko organizāciju ietvaros, lai stiprinātu Ukrainas suverenitāti un teritoriālo integritāti, kā arī lai panāktu Krievijas atbildību par pastrādātajiem starptautiskajiem noziegumiem Ukrainā.

Dalībnieki turpinās ciešo sadarbību un savstarpēju atbalstu starptautisko organizāciju ietvaros. Tai skaitā Ukraina atbalstīs Latvijas centienus 2026. - 2027. gada termiņam iegūt ANO Drošības padomes nepastāvīgā locekļa vietu.

Taisnīgs miers un Krievijas agresijas neatkārtošānās

Dalībnieki atzīst, ka Ukrainas un Eiropas nākotnes drošība ir atkarīga no taisnīga, ilglaicīga un visaptveroša miera Ukrainā, kas nodrošina Ukrainas tiesības ANO Statūtu un

starptautisko tiesību normu izpratnē. Dalībnieki sekmēs pēc iespējas plašāku globālo partneru atbalstu taisnīga miera panākšanai Ukrainā. Šī mērķa sasniegšanai Dalībnieki apņemas veicināt Ukrainas Miera iniciatīvas principu īstenošanu.

4. Sadarbība Krievijas bruņota uzbrukuma gadījumā nākotnē

Ja nākotnē notiks Krievijas bruņots uzbrukums Ukrainai, pēc jebkura Dalībnieka lūguma Dalībnieki 24 stundu laikā apspriedīsies divpusēji vai caur citiem abpusēji pieņemamiem kanāliem, lai noteiktu atbilstošus turpmākos pasākumus.

Krievijas uzbrukuma gadījumā, Ukrainai īstenojot savas paš aizsardzības tiesības, kas noteiktas ANO Statūtu 51. pantā, Latvija, rīkodamās saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmi un citiem nacionālajiem tiesību aktiem, kā arī ievērodama savas starptautiskās saistības, tostarp tās, kuras izriet no dalības ES, vajadzības gadījumā, atbilstoši Ukrainas izteiktajām vajadzībām un Latvijas spējām, nodrošinās Ukrainai ātru un ilgstošu drošības palīdzību, modernu militāro aprīkojumu, ekonomisko atbalstu, īsteno ekonomisku un citu spiedienu uz Krieviju.

Lai nodrošinātu visplašāko un efektīvāko kolektīvo reakciju uz jebkuru turpmāku bruņotu uzbrukumu, Latvija un Ukraina var grozīt šīs sadaļas noteikumus atbilstoši Vienošanās 6. pantam, lai tie atbilstu jebkuram mehānismam, par ko Ukraina pēc tam var vienoties ar citiem starptautiskajiem partneriem, tostarp 2023. gada 12. jūlija G7 Kopīgās deklarācijas parakstītājiem.

5. Vienošanās ieviešana

Dalībnieki īsteno Vienošanos saskaņā ar savām starptautiskajām un nacionālajām saistībām, tostarp saistībām, kuras izriet no Latvijas dalības ES.

Dalībnieki, ja nepieciešams, pilnvaros kompetentās institūcijas divpusējo līgumu izstrādei un īstenošanai atbilstoši Vienošanās tekstā noteiktajām sadarbības jomām. Dalībnieki pa diplomātisko sakaru kanāliem informēs viens otru par pilnvarotajām institūcijām, kas ir atbildīgas par Vienošanās īstenošanu.

Pilnvarotās institūcijas individuāli veicinās konsultāciju norisi, lai apspriestu, pieņemtu nepieciešamos lēmumus un veiktu nepieciešamās darbības Vienošanās ietvaros.

Dalībnieku pilnvarotās institūcijas Vienošanās īstenošanas ietvaros var slēgt tehniskos līgumus par konkrētām sadarbības jomām.

6. Nobeiguma noteikumi

Vienošanās stājas spēkā tās parakstīšanas dienā.

Vienošanās tiek noslēgta uz 10 (desmit) gadiem. Dalībniekiem ir iespēja kopīgi vienoties par tās pagarināšanu rakstiski ne vēlāk kā 6 (sešus) mēnešus pirms Vienošanās termiņa beigām.

Vienlaikus, ievērojot Dalībnieku apņemšanos 2023. gada 12. jūlija G7 Kopīgajā deklarācijā, Vienošanās neaizstāj Ukrainas integrāciju eiroatlantiskajā kopienā un ceļu uz nākotnes dalību ES un NATO.

Gadījumā, ja Ukraina pievienojas NATO pirms Vienošanās termiņa beigām, Dalībnieki lems par Vienošanās nākotnes statusu.

Vienošanās var tikt grozīta un papildināta ar Dalībnieku savstarpēju rakstisku piekrišanu. Jebkuri strīdi par Vienošanās piemērošanu un tajā ietverto noteikumu interpretāciju tiek risināti Dalībnieku abpusējās sarunās un konsultācijās.

Jebkurš Dalībnieks var izbeigt Vienošanos jebkurā laikā, par to rakstiski informējot otru Dalībnieku vismaz sešus mēnešus iepriekš.

Līguma darbības izbeigšana neietekmēs tādu notiekošo darbību vai projektu īstenošanu, par kuriem ir pieņemts lēmums pirms līguma darbības izbeigšanas dienas, ja vien dalībnieki nenolemj citādi.

Vienošanās ir parakstīta Viļņā 2024. gada 11. aprīlī, divos oriģināleksemplāros, angļu, latviešu un ukraiņu valodā; visiem tekstiem ir vienāds juridiskais spēks. Atšķirīgas interpretācijas gadījumā noteicošais ir teksts angļu valodā.

Latvijas Republikas vārdā

Ukrainas vārdā

**Valsts prezidents
Edgars Rinkēvičs**

**Prezidents
Volodimirs Zelenskis**